

Vergaderjaar 2020–2021

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 2249

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 november 2020

Hierbij bied ik u het verslag aan van de Raad Buitenlandse Zaken Handel van 9 november 2020.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
S.A.M. Kaag

VERSLAG RAAD BUITENLANDSE ZAKEN/HANDEL VAN 9 NOVEMBER 2020

Introductie

Op 9 november 2020 vond onder Duits voorzitterschap een videoconferentie van de Raad Buitenlandse Zaken over Handel plaats. Op de agenda stonden de stand van zaken van de herziening van het EU-handelsbeleid en de toekomst van de Wereldhandelsorganisatie (WTO), de handelsrelaties met China en de handelsrelaties met de VS. Daarnaast gaven het voorzitterschap en de Commissie een update over de stand van zaken van een aantal lopende wetgevingstrajecten.

Stand van zaken herziening EU-handelsbeleid en toekomst van de WTO

De Europese Commissie meldde dat zij haar mededeling over de *EU Trade Policy Review* naar verwachting begin 2021 publiceert, op basis van de inbreng van lidstaten en andere stakeholders. De mededeling zal onder andere ingaan op de volgende strategische prioriteiten: hervorming van de WTO, handel en duurzame ontwikkeling, de EU als «standard setter», het versterken van de inzet op een mondiaal gelijk spelveld en duurzaam economisch herstel post-COVID-19. Bij deze laatste staat het concept «open strategische autonomie» centraal.

Verschillende lidstaten benadrukten dat open markten tijdens de COVID-19-crisis hebben bijgedragen aan de tijdige beschikbaarheid van essentiële goederen.

Nederland verwees in het kader van de *Trade Policy Review* naar de Nederlandse prioriteiten zoals eerder met uw Kamer gedeeld, waaronder het Frans-Nederlandse non-paper over handel, sociaaleconomische effecten en duurzame ontwikkeling (Kamerstuk 21 501-20, nr. 1541). Ook benadrukte Nederland het belang van een ambitieuze EU-inzet op handel en gender. Dit belang is onderstreept in een non-paper over dit onderwerp dat aan de Commissie is aangeboden.¹ Verschillende lidstaten hebben het Nederlandse non-paper mede ondertekend en verwezen er naar in hun interventie.

De Raad besprak de benoeming van een nieuwe Directeur-Generaal (DG) voor de WTO. Op dit moment is in Genève nog geen consensus over een nieuwe DG. Er is hoop dat met enig geduld dit proces tot een goed einde kan worden gebracht.

Voor wat betreft de WTO heeft de Europese Commissie het voornemen om prioriteit te geven aan handel en klimaat, waaronder afronding van de onderhandelingen over visserijsubsidies; de lancering van praktische maatregelen voor het Midden- en Kleinbedrijf; een plurilateraal initiatief op handel en gezondheid; afronding van de onderhandeling over de regulering van binnenlandse diensten; en wezenlijke voortgang op het gebied van *e-commerce* en investeringsfacilitatie. Een meerderheid van de lidstaten gaf aan het eens te zijn met deze prioriteiten. Wel gaven enkele lidstaten aan dat de steun voor multilaterale akkoorden om duurzaamheid en klimaat in handel te bevorderen beperkt is onder de WTO-leden.

---

¹ Dit non-paper is met uw Kamer gedeeld in de bijlage van de geannoteerde agenda voor de Raad Buitenlandse Zaken/Ontwikkelingssamenwerking (Kamerstuk 21 501-02, nr. 2238).

Nederland benadrukte het belang van institutionele hervorming van de WTO, samen met de Commissie en meerdere lidstaten. Onder institutionele hervorming valt het vlottrekken van de WTO-geschillenbeslechting, evenals een fundamentele discussie over het gebruik van plurilaterale akkoorden binnen de WTO en de vormgeving van het *Special and Differential Treatment*. Parallel hieraan zal de Commissie kijken hoe nieuwe afspraken gemaakt kunnen worden ter verbetering van het mondiaal gelijk speelveld.

Handelsrelaties met China

Commissaris Dombrovskis informeerde de Raad over de voortgang in de onderhandelingen met China over het *Comprehensive Agreement on Investment* (CAI). Op een aantal terreinen is de afgelopen periode stevige voortgang geboekt in de onderhandelingen. Er liggen conceptafspraken over onder andere *state-owned-enterprises*, gedwongen technologie overdracht, en transparantie van subsidies. China heeft een markttoegang bod op tafel gelegd dat verder gaat dan het tot nu toe aan andere bilaterale partners heeft toegezegd. Dit markttoegang bod ligt desalniettemin nog niet op het niveau dat de Europese Unie vraagt. Op het gebied van telecom (*cloud services*), gezondheidszorg (private ziekenhuizen, biotech) en elektrische voertuigen ligt het aanbod bijvoorbeeld nog behoorlijk verwijderd van waar de EU om vraagt.

Andere nog belangrijke openstaande punten betreffen afspraken over geschillenbeslechting alsook over milieu en arbeidsstandaarden, waar de partijen nog ver uit elkaar liggen. Nederland en een groot aantal lidstaten gaf aan dat stevige afspraken hierover essentieel zijn om te komen tot een uiteindelijk akkoord. Daarbij stelden de meeste lidstaten, waaronder Nederland, dat de inhoud van het akkoord belangrijker is dan de snelheid waarmee het wordt afgerond («substance over speed») en dat de EU niet overhaast een akkoord moet afsluiten.

Handelsrelaties met VS inclusief stand van zaken EU staalvrijwaringsmaatregelen

Het voorzitterschap stond kort stil bij de verkiezingsoverwinning van kandidaat Biden. De Commissie gaf aan uit te kijken naar de samenwerking met de nieuwe administratie. De VS is en blijft de belangrijkste handelspartner van de EU. De Commissie verwacht dat er verschillende aanknopingspunten zullen zijn om, zowel bilateraal als multilateraal, constructief samen te werken met de Biden-administratie.

De Commissie benoemde een aantal concrete prioriteiten voor nieuwe samenwerking, waaronder de positieve handelsagenda (waarin duurzaamheid een belangrijke rol kan spelen, maar ook de implementatie van het mini-tarievenarrangement), het oplossen van zowel bilaterale handelsgeschillen (Airbus-Boeing) als mondiale uitdagingen (zoals modernisering van de WTO), en samenwerking op het gebied van technologie. Een aantal lidstaten wees op de bestaande bilaterale uitdagingen met betrekking tot een *digital services tax* en de extraterritoriale gevolgen van Amerikaanse sancties.

De Commissie gaf ook een update over de Boeing-tarieven die op 10 november jl. zijn ingegaan. Het doel van de tarieven is om met de VS tot een onderhandelde oplossing te komen inzake het Airbus-Boeing geschil. De Commissie gaf aan de WTO-goedgekeurde tarieven in te stellen om op gelijke voet te komen met de VS, die tarieven heft vanwege de WTO uitspraak inzake Airbus. Nu beide kanten tarieven hebben

ingevoerd, kunnen de Commissie en de VS onderhandelen over een oplossing.

De Commissie rapporteerde over de EU staalvrijwaringsmaatregelen die per 1 juli 2021 verlopen. Vanwege Brexit worden de tariefquota per 1 januari 2021 aangepast. Verschillende lidstaten vroegen om een onderzoek naar verlenging van de maatregelen. Nederland gaf aan dat de focus zou moeten liggen op versterking van de duurzaamheid en de concurrentiekracht van de Europese staalindustrie, het versterken van een mondiaal gelijk speelveld en op een dialoog met de VS autoriteiten over opheffing van de speciale tarieven op staal. Bij een eventuele verlenging zouden zowel de belangen van de staalproducenten als van de staalverwerkers in gelijke mate moeten worden meegewogen. De Commissie gaf aan dat verlenging van de vrijwaringsmaatregelen kostbaar is omdat dan aan derde landen compensatie moet worden aangeboden. Een alternatief is om via gerichte anti-dumping en anti-subsidiemaatregelen marktverstorende staalimporten tegen te gaan.

Overig

Stand van zaken lopende wetgevingsdossiers

Trade Enforcement Regulation

Het voorzitterschap wees op de succesvolle afronding van de triloog-onderhandelingen tussen de Commissie, het Europees Parlement en het Duitse voorzitterschap over de aanpassing van de Trade Enforcement Regulation, ofwel verordening handelshandhaving. Het voorzitterschap stelde te hopen op snel akkoord van het Europees Parlement, gevolgd door een definitief akkoord van de Raad in januari 2021.

Dual Use Verordening

De Raad sprak de hoop uit dat de onderhandelingen ten aanzien van de herziening van de *EU Dual Use Verordening* (exportcontrolebeleid) spoedig met succes zouden kunnen worden afgerond.²

---

² Bij het schrijven van dit verslag is het akkoord inmiddels bereikt.